

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1998, 17, 264

Alaealise mõjutusvahendite seadus

Vastu võetud 28.01.1998

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab alaealisele kohaldatavadmõjutusvahendid ning alaealiste komisjonipädevuse.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse alaealisele, kes on toime pannud:

- 1) kriminaalkodeksis ettenähtud teo ja ei olnud selle teotoimepanemise ajal kriminaalvastutuseas;
- 2) haldusõiguserikkumiste seadustikus ettenähtud teo ja ei olnud selle teo toimepanemise ajal haldusvastutuse eas;
- 3) kriminaalkodeksis ettenähtud teo, kuid kohus on kriminaalasjamenetluse lõpetanud ja andnud materjalid üle alaealiste komisjonile;
- 4) haldusõiguserikkumise, kuid asja arutav ametiisik, halduskohtunik või kohus on haldusõiguserikkumise asja menetluse lõpetanud ja andnud materjalid üle alaealiste komisjonile.

(3) Käesolevat seadust kohaldatakse ka alaealisele, kes:

- 1) ei täida koolikohustust tulenevalt Eesti Vabariigi haridusseaduse (RT 1992, 12, 192; RT I 1993, 35, 547; 40, 593; 63, 892; 1994, 12, 200; 1995, 12, 119; 16, 228; 23, 333; 58, 1003; 1996, 49, 953; 51, 965; 1997, 42, 678; 81, 1365) §-st 8;
- 2) tarvitab alkohoolset jooki, narkootilist või psühhotroopset ainet.

§ 2. Alaealine

Alaealine käesoleva seaduse tähenduses on seitsme kuni kaheksateistkümnepäevase vanune isik, väljaarvatud tsiviilseadustiku üldosa seaduse (RT I 1994, 53, 889; 89, 1516; 1995, 26--28, 355; 49, 749; 87, 1540; 1996, 40, 773; 1996, 42, 811) § 9 lõikes 2 ettenähtud juhul.

2. peatükk

MÕJUTUSVAHENDID. NENDE KOHALDAMINE JAJÄRELEVALVE

§ 3. Mõjutusvahendid

(1) Alaealisele võib kohaldada ühte või mitut järgmistest mõjutusvahenditest:

- 1) hoiatus;
- 2) koolikorralduslikud mõjutusvahendid;
- 3) vestlusele suunamine psühholoogi, narkoloogi, sotsiaaltöötaja või muu spetsialisti juurde;
- 4) lepitamine;
- 5) kohustus elada vanema, kasuvanema või eestkostja juures või lastekodus;
- 6) üldkasulik töö;

- 7) käendus;
- 8) noorte- või sotsiaalprogrammides või ravikuurides osalemine;
- 9) eri-õppekasvatuse suunamine.

(2) Alaealisele võib kohaldada:

- 1) hoiatust, vestlusele suunamist psühholoogi, narkoloogi, sotsiaaltöötaja või muu spetsialistijuurde, lepitamist, kohustust elada vanema, kasuvanema või eestkostja juures või lastekodus, käendust, noorte- või sotsiaalprogrammides osalemist käesoleva seaduse § 11 lõikes 2 ja 3 sätestatud juhtudel;
- 2) üldkasulikku tööd käesoleva seaduse § 1 lõikes 2 sätestatud juhtudel;
- 3) koolikorralduslikke mõjutusvahendeid käesoleva seaduse § 1 lõike 3 punktis 1 sätestatud juhtudel;
- 4) ravikuurile suunamist käesoleva seaduse § 11 lõike 3 punktis 2 sätestatud juhtudel;
- 5) eri-õppekasvatuse suunamist käesoleva seaduse § 1 lõikes 2 sätestatud juhtudel kooskõlas käesoleva seaduse §-ga 6.

§ 4. Koolikorralduslikud mõjutusvahendid

Koolikorralduslikud mõjutusvahendid on:

- 1) õppeprogrammid kasvatuse eritingimusi vajavatele alaealistele, mis on välja töötatud kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (RT I 1993, 63, 892; 79, 1186; 1994, 91, 1528; 1996, 49, 953; 1997, 24, 365; 69, 1111) §-ga 4;
- 2) suunamine pikapäevarühma või treeningkursuste vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 16 lõikele 1.

§ 5. Üldkasulik töö

- (1) Alaealine rakendatakse üldkasulikule tööle 10–50 tundi üksnes tema nõusolekul ning tööst ja õppimisest vabal ajal.
- (2) Alla 13-aastastele alaealistele võib määrata üldkasulikku tööd kuni 10 tundi.

§ 6. Eri-õppekasvatuse suunamine

- (1) Eri-õppekasvatuse suunamine on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõike 2 alusel moodustatud erikool, kus täidavad koolikohustust kasvatuse eritingimusi vajavad alaealised.
- (2) Alaealiste komisjonil on õigus taotleda kohtult alaealise eri-õppekasvatuse suunamist, kui alaealine on toime pannud käesoleva seaduse § 1 lõikes 2 sätestatud teo, mille eest kohaldatud mõjutusvahendite ole andnud tulemust ja kui eri-õppekasvatuse suunamine toimub alaealise kasvatuse järelevalvehuvides.
- (3) Alaealiste komisjon võib taotleda kohtult luba 12 aasta vanuse või vanema alaealise eri-õppekasvatuse suunamiseks. Erandkorras võib eri-õppekasvatuse suunamiseks luba taotleda juhul, kui alaealine on vähemalt 10 aasta vanune ja on toime pannud käesoleva seaduse § 1 lõike 2 punktis 1 sätestatud teo.

§ 7. Mõjutusvahendi eesmärk ja valik

- (1) Mõjutusvahendi eesmärk on kaasabi osutamine alaealise õiguserikkuja resotsialiseerumisele ning alaealise järgnevate võimalike õiguserikkumiste ennetamine.
- (2) Käesolevas seaduses ettenähtud mõjutusvahendi valik lähtub alaealiste komisjoni õiguserikkujaisikust, toime pandud õiguserikkumise raskusastmest ning tema suhtes varem kohaldatud mõjutusvahendite tulemuslikkusest.
- (3) Mõjutusvahendi määramisel arvestab alaealiste komisjon alaealise esindaja, sotsiaalametniku, õppeasutuse esindaja ja noorsoopolitsei ametniku või konstaabli arvamust ning alaealise nõusolekut võtta endale kohustusi vabatahtlikult.
- (4) Mõjutusvahendi valikul võib alaealiste komisjon:
  - 1) käesoleva seaduse § 3 lõike 1 punktis 1 ettenähtud mõjutusvahendit liita kõikide teistest mõjutusvahenditega, välja arvatud eri-õppekasvatuse suunamine;
  - 2) käesoleva seaduse § 3 lõike 1 punktides 2–8 ettenähtud mõjutusvahenditest liita mitu mõjutusvahendit ja määrata need koos ühe otsuse alusel.

§ 8. Järelevalve teostajad

(1) Järelevalvet mõjutusvahendi määramisest tulenevatekohustuste täitmise üle teostab otsuse teinud alaealiste komisjoni sekretär koos mõjutusvahendi kohaldajaga.

(2) Mõjutusvahendi kohaldajaks on vastavalt käesoleva seaduse § 3 lõikes 1 toodud mõjutusvahenditeloetelule:

- 1) alaealiste komisjon;
- 2) kooli esindaja;
- 3) vastav spetsialist;
- 4) alaealiste komisjoni määratud lepitaja;
- 5) lastekaitsetöötaja;
- 6) alaealiste komisjoni määratud sotsiaaltöötaja;
- 7) käendaja;
- 8) lastekaitseinspektor või maavalitsusenoorsootöötaja;
- 9) eri-õppekasvatusasutuse direktor.

§ 9. Järelevalve teostamine

(1) Mõjutusvahendi kohaldaja on kohustatud andma alaealiste komisjonisekretärile informatsiooni, millealusel annab sekretär alaealiste komisjonile aru mõjutusvahendi kohaldamisetulemuslikkusest vähemalt üks kordkvartalis.

(2) Kui aruandest selgub, et alaealine ei täida talle määratud mõjutusvahendist tulenevaid kohustusi, määrab alaealiste komisjon uue mõjutusvahendi.

§ 10. Mõjutusvahendi kohaldamise lõpetamine enne tähtaega

(1) Otsuse mõjutusvahendi kohaldamise lõpetamiseks ennetähtaega, välja arvatud eri-õppekasvatusasutusest vabastamine, teeb käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud pädevuse kohaselt alaealistekomisjon mõjutusvahendi kohaldaja või alaealise elukohajärgsesotsiaalametniku ettepanekul.

(2) Eri-õppekasvatusasutusest vabastamine enne tähtaega toimub kriminaalmenetluse koodeksis (ENSVÜT 1961, 1, 4 ja lisa; RT I 1995, 6--8, 69; 15, 173; 83, 1441; 1996, 6, 101; 31, 631; 48, 943; 1997, 24, 362; 29, 447; 77, 1312; 81, 1361; 86, 1461; 87, 1468; 1998, 4, 62) sätestatud korras.

3. peatükk

ALAEALISTE KOMISJON

§ 11. Alaealiste komisjoni moodustamine

(1) Alaealiste komisjon moodustatakse maakonnas maavanema korraldusega.

(2) Kohalik omavalitsus võib kooskõlastatult maakonna alaealistekomisjoniga moodustada linna või vallaalaealiste komisjoni.

(3) Linnaosavalitsus võib kooskõlastatult linnavalitsusegamoostustada linnaosa alaealiste komisjoni.

§ 12. Alaealiste komisjoni koosseis

(1) Alaealiste komisjon on seitsmeliikmeline. Alaealiste komisjoni asjaajamistkorraldab alaealistekomisjoni sekretär.

(2) Maavalitsuse juurde moodustatava alaealiste komisjoni isikkoosseisu nimetab maavanem. Komisjonikuuluvad haridus-, sotsiaal- ja tervishoiualaste kogemustega isikud, noorsoopolitsei ametnik või konstaabel ja alaealiste komisjoni sekretär.

(3) Linna- või vallavalitsuse juurde moodustatava alaealiste komisjoniisikkoosseisu nimetab linnapeavõi vallavanem. Komisjoni kuuluvad haridus-, sotsiaal- ja tervishoiualaste kogemustegaisikud, politsei ningvolikogu esindajad ja alaealiste komisjoni sekretär.

(4) Linnaosa valitsuse juurde moodustatava alaealiste komisjoni isikkoosseisunimetab linnaosavanem. Komisjoni kuuluvad haridus-, sotsiaal- ja tervishoiualaste kogemustega isikud, politsei ninghalduskogu esindajadja alaealiste komisjoni sekretär.

(5) Alaealiste komisjon valib oma liikmete hulgast esimehe ja aseesimehe. Alaealiste komisjoni esimeheäraolekul täidab tema kohustusi aseesimees.

§ 13. Alaealiste komisjoni pädevus

(1) Maakonna alaealiste komisjon arutab alaealise õiguserikkumise asjajuhul, kui puudub vastavkohaliku omavalitsuse komisjon. Linna alaealiste komisjon arutab alaealiseõiguserikkumise asja juhul, kui puudub linnaosa alaealiste komisjon.

(2) Alaealiste komisjon koordineerib oma haldusterritooriumil alaealistega tehtavatkriminaalpreventiivset tööd.

(3) Alaealiste komisjon määrab peale alaealiseõiguserikkumise asja arutelu alaealisele käesoleva seaduse§ 3 lõike 1 punktides 1--8 ettenähtudmõjutusvahendeid või taotleb maa- või linnakohtult luba käesolevaseaduse§ 3 lõike 1 punktis 9 ettenähtud mõjutusvahendikohaldamiseks.

4. peatükk

ALAEALISE ÕIGUSERIKKUMISE ASJA ARUTAMINEALAEALISTE KOMISJONIS

§ 14. Taotlus alaealise õiguserikkumise asjaarutamiseks

(1) Taotluse alaealise õiguserikkumise asja arutamiseks alaealistekomisjonis võivad esitada:

- 1) alaealise seaduslik esindaja;
- 2) noorsoopolitsei ametnik või konstaabel;
- 3) kooli esindaja kooli direktori volikirja alusel;
- 4) lastekaitseametnik;
- 5) sotsiaalametnik;
- 6) kohtunik;
- 7) uurija;
- 8) prokurör;
- 9) keskkonnajärevalve asutuse ametnikud.

(2) Taotlus alaealise õiguserikkumise asja arutamiseks esitatakse alaealiseelukohajärgsele alaealistekomisjonile.

(3) Taotlus esitatakse kirjalikult ning selles märgitakse:

- 1) alaealise ees- ja perekonnanimi, vanus, alaline elukoht,õppeasutus võitöökoht;
- 2) õiguserikkumise fakt;
- 3) taotluse esitaja nimi, postiaadress, töökoht ja amet.

(4) Alaealiste komisjon arutab asja 30 päeva jooksul taotlusesaabumisest arvates.

§ 15. Alaealise õiguserikkumise asja arutamiseettevalmistamine

(1) Alaealise õiguserikkumise asja arutamise ettevalmistamiselnõuab alaealiste komisjoni sekretärõppeasutuselt, alaealiselt või tema seaduslikult esindajalt ja muudelt isikuteltvälja vajalikud materjalid alaealisening tema poolt toimepandud teo kohta.

(2) Alaealiste komisjoni esimees määrab kindlaks alaealiseõiguserikkumise asja arutamise aja, koha ningisikud, kelle osalemine asja arutamisel on vajalik.

(3) Alaealiste komisjoni sekretär saadab käesoleva paragrahvilõikes 2 nimetatud isikutele kirjalikukutse, milles teatab alaealise õiguserikkumise asja arutamise aja ja koha.

(4) Alaealisele saadetavas kutses informeeritakse teda sundtoomisevõimalusest tulenevalt käesolevaseaduse §-st 18.

§ 16. Alaealiste komisjoni otsustusvõime

Alaealiste komisjon on otsustusvõimeline, kui istungist võtab osa alaealistekomisjoni esimees võiaseesimees ja lisaks vähemalt kolm alaealiste komisjoni liiget.

§ 17. Alaealise õiguserikkumise asja arutamiseedasilükkamine

Alaealise või tema esindaja või käesoleva seaduse § 15lõikes 2 nimetatud isikute alaealiste komisjoniistungile mitteilmumise tõttu lükkab alaealiste komisjon alaealiseõiguserikkumise asja arutamise edasi. Alaealistekomisjoni sekretär selgitab välja mitteilmumise põhjused ja vajaduse korralvõtab tarvitusele meetmed isikuteilmumise tagamiseks järgmisele komisjoniistungile.

§ 18. Alaealise sundtoomine alaealiste komisjoniistungile

(1) Kui alaealine, keda kohustati kirjaliku kutsega alaealiste komisjoni istungileilmuma, jääb mõjuvapõhjuseta ilmumata, võib alaealiste komisjoni otsuse alusel kohaldadasundtoomist.

(2) Alaealiste komisjon loeb mitteilmumise mõjuvaks põhjusekshaiguse, üldise liikluskatkestuse või muupõhjuse, kui alaealine või tema seaduslik esindaja seda taotleb ja alaealistekomisjon sellega nõus on.

(3) Alaealise sundtoomist teostab politsei. Alaealisele teatatakse sundtoomisepõhjus, selgitatakse temaõigusi ning antakse võimalus teatada sundtoomisest oma valikul vähemaltühele lähedastest.

(4) Alaealise, kes asub alaealiste komisjoniga samas asulas, võib kinnipidada kuni 18 tundi enne istungialgust. Sundtoomisel teisest asulast ei tohi kinnipidamise tähtaeg ületada 48 tundi.

§ 19. Alaealiste komisjoni istung

(1) Alaealiste komisjoni istung on kinnine.

(2) Istungit juhivad alaealiste komisjoni esimees, tema äraolekul aseesimees.

(3) Alaealiste komisjon vaatab läbi alaealise õiguserikkumise asjakohta kogutud materjalid, kuulab äraalaealise ja tema seadusliku esindaja ütlused ning kannatanu ja tunnistaja olemasolupuhul võimaluse korral nendeütlused.

(4) Alaealiste komisjoni istungil peab viibima alaealine, tema esindaja ja alaealiseõiguserikkumise asjaarutamiseks taotluse esitanud isik või taotluse esitanud institutsiooni esindaja.

§ 20. Alaealiste komisjoni õigused jakohustused

(1) Alaealiste komisjoni õigused:

1) nõuda seletusi ja vajalikke materjale isikutelt, kellel võibolla asjassepuutuvat informatsioonialaealise ja tema poolt toimepandud õiguserikkumise kohta;

2) alaealise huvides ajutiselt eemaldada asja arutamisealaealinevõi tema seaduslik esindaja;

3) teha eestkostetasutusele ettepanek pöörduda kohtussenõudega alaealise äravõtmiseksvanematelt vastavalt perekonnaseaduse §-le 53 ja 54 (RT I 1994, 75,1326; 1996, 40, 773; 49, 953;1997, 28, 422; 35, 538);

4) kinnitada alaealise taotlus esindaja määramiseks vastavalkäesoleva seaduse § 21 lõikele 3;

5) määrata alaealisele esindaja, kui tema seadusliku esindajavõi alaealise poolt taotletudesindaja huvid ei ole kooskõlas alaealise huvidega. Esindaja kinnitab omanõusolekut allkirjaga;

6) otsustada alaealise sundtoomine tulenevalt käesoleva seaduse§-st 18.

(2) Alaealiste komisjoni kohustused:

1) selgitada istungi algul alaealisele ja tema esindajale allkirja vastu nendeõigusi ja kohustusi;

2) saata käesoleva seaduse § 15 lõikes 2nimetatud isikutele tähitud kirjaga kutse vähemalt nädalaega enne alaealiste komisjoni istungi toimumist;

3) teha otsus hiljemalt kolme päeva möödumiselarutelust vastavalt käesoleva seaduse §-le 23;

4) alaealise teadmisel otsustada alaealise töökoha või õppeasutuse informeerimine alaealistekomisjoni otsusest.

§ 21. Alaealise ja tema esindaja õigused jakohustused

(1) Alaealisel ja tema esindajal on alaealise õiguserikkumise asjaarutamisel alaealiste komisjonis õigus:

- 1) teada, millist õiguserikkumise asja arutatakse;
- 2) teada, missuguste materjalide põhjal õiguserikkumise asjaarutatakse ning tutvuda kogutudmaterjalidega;
- 3) võtta osa alaealise õiguserikkumise asja arutamisest, välja arvatud käesoleva seaduse § 20 lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul;
- 4) saada teavet ütluste andmise tagajärgede kohta;
- 5) saada teavet tema suhtes võimalike kohaldatavate mõjutusvahendite kohta.

(2) Alaealise esindajal on õigus esitada asjakohaseid taotlusi ja proteste.

(3) Alaealisel on õigus taotleda endale esindaja määramist, kuitema seadusliku esindaja huvid on alaealise huvidega vastuolus.

(4) Alaealise esindaja on kohustatud asja arutamisel alaealiste komisjonis:

- 1) andma alaealisele asjassepuutuvat teavet;
- 2) selgitama alaealisele tema ütluste andmise tagajärgi;
- 3) tegema mõistetavaks alaealise ütlused ja taotlused ning esitama need

alaealiste komisjonile lähtuvalt alaealise huvidest.

(5) Alaealisel ja tema esindajal on kohustus ilmuda kutse saamisel alaealise õiguserikkumise asjaarutamisele alaealiste komisjoni.

§ 22. Alaealiste komisjoni istungi protokoll

(1) Alaealiste komisjoni istung protokollitakse. Protokollile märgitakse:

- 1) istungi aeg, koht ja istungist osavõtnud isikute nimed;
- 2) alaealisele ja tema esindajale nende õiguste selgitamine;
- 3) alaealise ja tema esindaja ütluste sisu, nende taotlused jakeabused;
- 4) tunnistaja ja kannatanu olemasolu korral nende ütluste sisu.

(2) Protokollile koostab alaealiste komisjoni sekretär. Protokollile kirjutavad alla alaealiste komisjoni istungit juhtinud esimees või aseesimees ja sekretär.

5. peatükk

ALAEALISTE KOMISJONI OTSUS

§ 23. Alaealiste komisjoni otsuse tegemine

(1) Alaealiste komisjon teeb otsuse komisjoni istungil alaealise õiguserikkumise asja arutelu lõppedes või hiljemalt kolme päeva möödumisel arutelust, kui otsusetegemiseks on vaja enam aega.

(2) Kui otsust ei tehtud alaealise õiguserikkumise asja arutelulõppedes, teatab alaealiste komisjoni istungit juhtinud isik, millal ja kus otsus tehakse teatavaks.

(3) Alaealiste komisjon teeb otsuse arutamisest osavõtnud alaealistekomisjoni liikmeteliht häälteenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral otsustab alaealiste komisjoni esimehe, tema äraolekul aseesimehe hääli. Otsuse tegemise ajal võivad nõupidamistoas viibida ainult alaealiste komisjoni liikmed jasekretär.

§ 24. Alaealiste komisjoni otsus

(1) Alaealiste komisjoni otsusega:

- 1) määratakse mõjutusvahend;

2) lükatakse asja arutamine edasi vastavalt käesoleva seaduse§-le 17 või

3) lõpetatakse asi vastavalt käesoleva seaduse§-le 25.

(2) Alaealiste komisjoni otsuses märgitakse:

1) otsuse tegemise koht ja aeg;

2) istungist osavõtnud alaealiste komisjoni liikmete ees- ja perekonnanimed;

3) alaealise ees- ja perekonnanimi, sünniaeg ja -koht, alaline elukohtning õppeasutus võitöökoht;

4) taotluse esitaja ees- ja perekonnanimi;

5) taotluse sisu;

6) otsust põhistav osa;

7) mõjutusvahendi määramise korral selle kohaldaja, kohaldamise aeg, kord ja tingimused;

8) otsuse vaidlustamise kord ja tähtaeg.

(3) Alaealiste komisjoni otsusele kirjutavad alla alaealiste komisjoniistungit juhtinud esimees võiaseesimees ja sekretär.

(4) Otsus tehakse alaealisele ja tema esindajale teatavaks allkirja vastupärast selle allakirjutamistalaealiste komisjoni tööd juhtinud isiku poolt ja otsuse ärakiri antaksealaealisele või tema esindajale ningmõjutusvahendi kohaldajale.

§ 25. Alaealise õiguserikkumise asja arutelulõpetamise alused

Alaealise õiguserikkumise asja arutelu lõpetatakse:

1) kui arutatava alaealise õiguserikkumise asi kuulub kohtupädevusse;

2) kui taotluse esitanud isik loobub taotlusest alaealiseõiguserikkumise asja arutada ja alaealistekomisjon nõustub sellega;

3) kui taotluse esitanu ja alaealine jõuavad enne alaealiseõiguserikkumise asja arutamistkokkuleppele ja alaealiste komisjon aktsepteerib kokkulepet;

4) kui taotlus tugineb puudulikel andmetel või väärinformatsioonil;

5) alaealise, kelle õiguserikkumise asja arutatakse, surma korral.

§ 26. Alaealiste komisjoni otsuse vaidlustamine

Käesoleva seaduse § 3 lõike 1 punktides 1--8nimetatud mõjutusvahendite määramise otsust ja alaealistekomisjoni toiminguid vaidlustatakse halduskohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras(RT I 1993, 50, 694;1994, 16, 290; 28, 425; 1995, 29, 358 ja 359; 1996, 37, 739; 1997, 16, 260; 30, 472; 87, 1468;93, 1557;95/96, 1575).

§ 27. Alaealiste komisjoni otsusejõustumine

Alaealiste komisjoni otsus jõustub otsuse vaidlustamise tähtajamöödumisele järgnevast päevast.

6. peatükk

LÕPPSÄTTED

§ 28. Eesti Vabariigi lastekaitseseaduse muutmine

Eesti Vabariigi lastekaitseseadust (RT 1992, 28, 370; RT I 1996, 49, 953)täiendatakse §-ga 23¹järgmises sõnastuses:

«§ 23¹. Alaealise liikumisvabaduse piirang

- (1) Laps on kohustatud järgima avalikku korda.
- (2) Alla 16-aastaselt alaealisel on keelatud viibida ilma täiskasvanudsaatjata avalikes kohtades kella 23.00--6.00. Ajavahemikus 01.06--31.08 on alaealisel keelatud viibida ilma täiskasvanud saatjata avalikes kohtades kella 24.00--5.00.
- (3) Kohalikul omavalitsusel on õigus käesolevas paragrahvissätestatud õist liikumispäärangut ajutiselt lühendada.
- (4) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohustuse mittejärgimise korral kohaldatakse haldusvastutust vastavalt haldusõiguserikkumiste seadustiku (RT 1992, 29, 396; RT I 1997, 66--68, 1109; 73, 1201; 81, 1361 ja 1362; 86, 1459 ja 1461; 87, 1466 ja 1467; 93, 1561, 1563--1565; 1998, 2, 42) §-le 142.».

§ 29. Rakendussätted

- (1) Alaealiste komisjoni põhimääruse kinnitab Vabariigi Valitsus.
- (2) Koolikorralduslike mõjutusvahendite rakendamise, alaealiste komisjonipoolt määratud isiku juurdevestlusele suunamise, eri-õppekasvatuse suunamise ja noorte programmides osalemise korra kehtestab haridusminister.
- (3) Käenduse, kohustuse elada vanema, kasu vanema või eestkostjajuures või lastekodus, lepitamise ning sotsiaalprogrammide või ravikuuri rakendamise ja üldkasuliku töötäitmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus või tema poolt määratud minister.
- (4) Eri-õppekasvatuse näidis põhimääruse kinnitab haridusminister määrusega.
- (5) Üldkasulike tööde loetelu kinnitab Vabariigi Valitsus.
- (6) Seaduse rakendamiseks vajalikud aktid peavad olema kinnitatud seaduse jõustumise ajaks.

§ 30. Seaduse jõustumine

- (1) Seadus jõustub 1998. aasta 1. septembril.
- (2) Käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud lastekaitse seaduse muutmise jõustub 10. päeval pärast seaduse Riigi Teatajas avaldamist.

Riigikogu aseesimees TunneKELAM